

Wie is wie in de Russisch-Oekraïense Oorlog?

Korte toelichting

Op 24 februari viel het Russische leger Oekraïne binnen. Direct na de inval reageerden veel landen en internationale organisaties op het nieuws. Wereldleiders kondigden sancties aan. Met deze werkvorm maken leerlingen een overzicht van de hoofdrolspelers in de Russisch-Oekraïense oorlog. Daarnaast zoeken ze uit wat de positie van de partijen in het conflict precies is.

Leerdoelen

- Leerlingen kunnen benoemen wie de belangrijkste hoofdrolspelers zijn in de oorlog in Oekraïne.
- Leerlingen kunnen benoemen wat de positie van de verschillende partijen in het conflict is.
- Leerlingen weten wat de NAVO is en dat NAVO-landen onderling hebben afgesproken dat een aanval tegen een NAVO-lid een aanval is op alle lidstaten.

Materiaal

- Werkbladen met knipkaartjes. Afhankelijk van de gekozen vorm knip of snijd je de kaartjes alvast los.
- Factsheet
- Tijdlijn
- Filmpje met achtergrondinformatie. Beknopte versie: <https://nos.nl/collectie/13888/video/2418416-dit-is-de-donbas-in-oost-oekraïne-waar-nu-alle-ogen-op-gericht-zijn> (3.32 min) of een langer filmpje met meer historische context: <https://nos.nl/op3/collectie/13888/video/2418929-poetins-on-voorspelbare-draaiboek> (11.10 min)

Duur

20 – 40 minuten

Stappenplan

1. Vertel de leerlingen dat je het vandaag gaat hebben over de oorlog in Oekraïne. Het kan lastig zijn om dit onderwerp met je leerlingen te bespreken, bijvoorbeeld omdat er leerlingen van Oekraïense of Russische komaf in de klas zitten, omdat leerlingen op een andere manier te maken hebben gehad met oorlog, of omdat ze zich zorgen maken en zich afvragen of er een derde wereldoorlog komt. Tip: [Terinfo](#) heeft een lesbrief gemaakt waarin ze een pedagogisch kader aanreiken om de Russisch-Oekraïense oorlog te bespreken in de klas.
2. Vraag leerlingen wat ze al hebben gehoord over de oorlog in Oekraïne. Maak hiervan een woordspin op het (digi)bord. Probeer zo de voorkennis van leerlingen te activeren en na te gaan wat ze al hebben gehoord over het conflict.
3. Bekijk een van beide filmpjes met de klas. Kies van tevoren welk filmpje je wilt gebruiken. Het langere filmpje is meer geschikt voor leerlingen uit de bovenbouw omdat het meer context biedt. Geef de leerlingen wat handvaten mee om het filmpje goed te bekijken. Vraag ze om op te letten wat de belangrijkste argumenten van de Russische president Poetin zijn voor de inval in Oekraïne. Bespreek het filmpje na en schrijf de argumenten op het bord.

4. Tip: bespreek ook het Russische perspectief. Waarom voelt Rusland zich bedreigd door de uitbreiding van de NAVO? In dit filmpje wordt het heel duidelijk uitgelegd: <https://nos.nl/collectie/13888/video/2412660-waarom-poetin-niet-wil-dat-de-navo-verder-uitbreidt> (4.08 min)
5. Vertel de leerlingen dat verschillende landen en internationale organisaties direct na de inval in Oekraïne met een reactie kwamen. In deze werkvorm gaan de leerlingen uitzoeken welke internationale organisaties en landen er allemaal een rol spelen in de Russisch-Oekraïense oorlog en wat hun positie precies is. Verdeel de leerlingen in tweetallen, deel de werkbladen met de knipkaartjes uit. Deel ook de tijdlijn uit.
6. Deze werkvorm is op verschillende manieren uit te voeren, afhankelijk van de voorkennis en het niveau van de leerlingen.
 - a. Makkelijkere versie: Vertel de leerlingen dat ze uit gaan zoeken wie aan welke kant van het conflict staat. Hiervoor kunnen ze de tijdlijn en de informatie op de kaartjes als achtergrondinformatie gebruiken. Vraag de leerlingen om de kaartjes uit te knippen en te sorteren. De tijdlijn kunnen ze als bron gebruiken voor meer historische achtergrondinformatie over het conflict.
 - b. Moeilijkere versie: Knip of snijd voorafgaand aan de les de kaartjes los. Laat de leerlingen de juiste omschrijving aan het juiste fotokaartje koppelen. Welke foto en welke omschrijving horen bij elkaar? De tijdlijn kunnen ze als bron gebruiken voor meer historische achtergrondinformatie over het conflict.

Tip: desgewenst kun je ook een aantal moeilijker kaartjes weglaten.
7. Zijn de leerlingen klaar? Geef ze dan een invulblad. Op de factsheet verzamelen de leerlingen hun conclusies, zo krijgen ze een overzicht van de internationale organisaties en landen die een rol spelen in dit conflict.
8. Bespreek de opdracht na. Concludeer dat er verschillende internationale organisaties zijn die een rol spelen in dit conflict. Normaal gesproken is er veel onenigheid binnen bijvoorbeeld de EU, het komt niet vaak voor dat alle EU-lidstaten het unaniem eens zijn over nieuwe wetten of regels. Het is dus best bijzonder dat dat deze keer wel gebeurt. Ook binnen de NAVO is er vaak veel discussie. Zo vinden de Amerikanen dat alle NAVO-lidstaten ten minste 2% van hun begroting moeten besteden aan het leger. In veel Europese landen komt nu de discussie op gang om meer te investeren in het leger. Zelfs in Nederland zijn er politieke partijen die van mening veranderen over dit onderwerp. Er is dus veel eensgezindheid over de inval van het Russische leger in Oekraïne. Rusland wordt steeds meer geïsoleerd en kan eigenlijk enkel nog rekenen op steun van China en Belarus (Wit-Rusland).

Werkblad knipkaartjes – wie is wie in de Russisch-Oekraïense oorlog?

	<p>Vladimir Poetin President van Rusland</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vindt dat Oekraïne geen lid mag worden van NAVO • Erkent de opstandige deelrepublieken Donetsk en Loegansk • Erkent de Oekraïense regering niet en willen het land 'denazificeren'
	<p>Volodymyr Zelensky President van Oekraïne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sinds 2014 oorlog in opstandige deelrepublieken Donetsk en Loegansk • In 2014 werd schiereiland de Krim geannexeerd door Rusland. • Heeft een democratisch gekozen regering. Wil graag lid worden van de EU en de NAVO
	<p>Aleksandr Loekasjenko President van Belarus (Wit-Rusland)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dictatoriaal regime • Veel Europese sancties tegen het land, het land heeft financiële steun nodig van bondgenoot Rusland • Russische troepen gestationeerd op het grondgebied
		<ul style="list-style-type: none"> • 27 lidstaten zijn het vrijwel unaniem eens en dat gebeurt niet vaak • Veroordeelt de Russische inval en leveren wapens aan Oekraïne • Russische vliegtuigen mogen niet meer over de EU vliegen en Russische tegoeden worden bevroren.
		<ul style="list-style-type: none"> • Sturen extra militairen naar Oost-Europese NAVO-lidstaten (Polen en Baltische staten). De NAVO-flitsmacht wordt voor het eerst gebruikt. • Artikel 4 zorgt ervoor dat NAVO-bondgenoten overleggen wanneer een lid zich bedreigd voelt. Volgens artikel 5 van het NAVO-verdrag is een aanval tegen een NAVO-lid een aanval op alle lidstaten.

	<p>Joe Biden President van de Verenigde Staten</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gaven al vroeg aan dat Rusland plannen had om Oekraïne binnen te vallen • Treffen harde economische sancties tegen Rusland. Amerikaanse burgers mogen geen zaken meer doen met de Russische centrale bank.
	<p>Mark Rutte Minister-president van Nederland</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sturen wapens naar Oekraïne • Partijen in de Tweede Kamer zijn bijna allemaal vóór zware sancties tegen Rusland • Afhankelijk van gas uit Rusland. Er is zorg over stijgende gasprijzen.
	<p>Olaf Scholz Bondskanselier van Duitsland</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zetten oliepijpleiding Nordstream 2 stil • Gaan investeren in het leger en gaan ook wapens leveren aan Oekraïne. • De beslissing om meer te investeren in het leger wordt gezien als een totale ommekeer in het buitenlandbeleid van dit land.
	<ul style="list-style-type: none"> • Russisch staatsbedrijf • Grootste aardgasproducent ter wereld • Sponsor van voetbalclubs en musea • Veel Nederlandse gemeenten hebben energiecontracten bij Gazprom 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Liggen dichtbij Rusland • Veel etnische Russen onder de bevolking • Voormalige Sovjetrepublieken • Voelen zich bedreigd. Litouwen (lid van de EU) wil dat de NAVO artikel 4 in werking stelt. 	
 <p>EU-leiders in Midden-Europa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Veroordelen de Russische inval in Oekraïne • Delen grenzen met Oekraïne en hebben aangegeven vluchtelingen te willen opvangen • Polen heeft de NAVO opgeroepen om artikel 4 in werking te laten treden. 	

ProDemos

	<ul style="list-style-type: none">• Houdt zich op de vlakte en wil graag neutraal zijn in het conflict.• Steunen Rusland in zijn strijd tegen uitbreiding van de NAVO• Dictatuur
	<ul style="list-style-type: none">• Internationaal bankensysteem bedoeld om makkelijk internationale betalingen te kunnen doen.• Afsluiting van dit systeem wordt gezien als een hele zware economische sanctie.• Eerder was Iran afgesloten van Swift.

Factsheet – wie is wie in de Russisch-Oekraïense oorlog?

Op 24 februari werden we wakker met het nieuws dat het Russische leger Oekraïne is binnen gevallen. Wie zijn de belangrijkste hoofdrolspelers in de oorlog? Vul het in op deze factsheet.

	<p>Dit is president</p> <p>de leider van</p> <p>Zijn regering wil:</p>		<p>Dit is president</p> <p>de leider van</p> <p>Zijn regering wil:</p>
---	--	--	--

Internationale organisaties & bedrijven

Landen

	Standpunt
	
	
	
	

	Standpunt
Nederland	
Duitsland	
Verenigde Staten	
Baltische staten Estland, Letland en Litouwen	
Belarus (Wit-Rusland)	
EU-leiders in Midden-Europa	
China	

Tijdlĳn – wie is wie in de Russisch-Oekraïense oorlog?

1991	Oekraïne wordt onafhankelijk van Rusland
2004	Viktor Janoekovitsj wint de verkiezingen. Presidentskandidaat Viktor Joetsjenko beschuldigt hem van stembusfraude. Burgers gaan de straat op om te protesteren, dit protest wordt ook wel de <i>Oranje Revolutie</i> genoemd. Nieuwe verkiezingen worden gewonnen door Viktor Joetsjenko, samen met oppositieleider Julia Timosjenko.
2010	Janoekovitsj wint de presidentsverkiezingen
2011	Oppositieleider Timosjenko wordt tot 7 jaar cel veroordeeld wegens machtsmisbruik en valsheid in geschrifte.
November 2013	Studenten protesteren op het Maidanplein in Kiev. Ze willen dat president Janoekovitsj het vrijhandelsverdrag met de Europese Unie ondertekent. De demonstranten krijgen veel steun en blijven de hele winter demonstreren. De actievoerders bezetten ook regeringsgebouwen. EU-parlementariërs gaan naar Kiev en steunen de pro-EU demonstranten.
Februari 2014	Het leger schiet op demonstranten. Er vallen bijna honderd doden en honderden gewonden. President Janoekovitsj vlucht naar de stad Charkov en probeert van daaruit naar Rusland te vluchten. Het parlement zet Janoekovitsj af. Oppositieleider Timosjenko wordt vrijgelaten uit de gevangenis.
Mei 2014	Petro Porosjenko wint de presidentsverkiezingen.
2014	Oorlog in het oosten van Oekraïne, de Donbas-regio (Donetsk en Loegansk). <i>In dit gebied werd in 2014 ook het Nederlandse passagiersvliegtuig MH17 neergehaald door een luchtdoelraket</i>
2014	Rusland valt gewapend het schiereiland de Krim binnen (en pakt het af van Oekraïne).
5 september 2014	Akkoord van Minsk. Wapenstilstand die slecht wordt gehandhaafd.
Mei 2019	Voormalig acteur Volodymir Zelensky wint de presidentsverkiezingen.
December 2021 – Februari 2022	Rusland verzamelt legertroepen rondom de grenzen van Oekraïne en in Belarus.
Februari 2022	Rusland erkent de onafhankelijkheid van de opstandige republieken Donetsk en Loegansk.
Februari 2022	Op 24 februari valt het Russische leger Oekraïne binnen.